

Försvarsutskottets betänkande 2018/19:FöU4

En ny kustbevakningslag

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till en ny kustbevakningslag och bl.a. med anledning av detta ändringar i vissa andra lagar.

I propositionen föreslås att Kustbevakningens (KBV) befogenheter inom områdena brottsbekämpning, ordningshållning samt kontroll och tillsyn i så stor utsträckning som möjligt ska samlas i en och samma lag för att göra regleringen mer enhetlig och lättöverskådlig. KBV:s särskilda kompetens och närvaro till sjöss ska dessutom tas till vara på ett bättre sätt genom att myndigheten får ett utökat ansvar för såväl brottsbekämpning som ordningshållning, anför regeringen.

Regeringen föreslår även att en polisman ska få rätt att genomöka båtar efter vapen och andra farliga föremål under samma förutsättningar som gäller för genomsökning av fordon efter sådana föremål.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 april 2019.

Inga följdmotioner har väckts med anledning av propositionen.

Yrkandet från den allmänna motionstiden 2018/19 avstyrks då utskottet inte finner skäl i att överväga ytterligare åtgärder i fråga om ansvarsfördelning m.m. mellan KBV och andra myndigheter.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:16 En ny kustbevakningslag.

Ett yrkande en motion från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden.....	7
En ny kustbevakningslag	7
Sammanslagning av Kustbevakningen och gränspolisen	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	10
Propositionen	10
Motion från allmänna motionstiden 2018/19	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	12
1 Förslag till kustbevakningslag	12
2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.....	24
3 Förslag till lag om ändring i brottbalken.....	25
4 Förslag till lag om ändring i lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m.	27
5 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg	29
6 Förslag till lag om ändring i polislagen (1984:387).....	34
7 Förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259)	36
8 Förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787).....	37
9 Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488).....	39
10 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder	40
11 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling	41
12 Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364).....	42
13 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).....	44
14 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:263) om transport av farligt gods.....	45
15 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott	46
16 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:319) om skydd för geografisk information	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. En ny kustbevakningslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. kustbevakningslag,
2. lag om ändring i rättegångsbalken,
3. lag om ändring i brottsbalken,
4. lag om ändring i lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m.,
5. lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg,
6. lag om ändring i polislagen (1984:387),
7. lag om ändring i jaktlagen (1987:259),
8. lag om ändring i fiskelagen (1993:787),
9. lag om ändring i körkortslagen (1998:488),
10. lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder,
11. lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling,
12. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364),
13. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
14. lag om ändring i lagen (2006:263) om transport av farligt gods,
15. lag om ändring i lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott,
16. lag om ändring i lagen (2016:319) om skydd för geografisk information.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:16 punkterna 1–16.

2. Sammanslagning av Kustbevakningen och gränspolisén

Riksdagen avslår motion

2018/19:1707 av Sten Bergheden (M).

Stockholm den 7 februari 2019

På försvarsutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Beatrice Ask (M), Paula Holmqvist (S), Jan R Andersson (M), Roger Richtoff (SD), Mattias Ottosson (S), Hanna Gunnarsson (V), Pål Jonson (M), Josef Fransson (SD), Kalle Olsson (S), Mikael Oscarsson (KD), Allan Widman (L), Caroline Nordengrip (SD), Elisabeth Falkhaven (MP), Alexandra Anstrell (M), Heléne Björklund (S) och Lars Thomsson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 25 januari 2007 att tillkalla en särskild utredare för att göra en översyn av regleringen av Kustbevakningens (KBV) befogenheter i den brottsbekämpande och ordningshållande verksamheten. Utredaren skulle kartlägga de befintliga befogenheterna och analysera i vilken utsträckning dessa borde regleras annorlunda. Därutöver skulle utredaren se över gränsdragningen mellan KBV:s brottsbekämpande verksamhet och myndighetens kontroll- och tillsynsverksamhet samt befogenheter som är förknippade med dessa verksamheter och överväga en mer enhetlig reglering av dem (dir. 2007:5).

Den 4 oktober 2007 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv (dir. 2007:139) som innebar att utredaren även skulle utreda möjligheten att ge KBV förundersökningsrätt när det gäller vissa fiskebrott för att möjliggöra en effektivare lagföring.

Utredningen överlämnade i maj 2008 betänkandet Kustbevakningens rättsliga befogenheter (SOU 2008:55). Betänkandet har remissbehandlats. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2015/00017/L4).

I april 2016 ställde sig riksdagen bakom det som justitieutskottet anfört om rätt för polisen att genomöka båtar och tillkännagav detta för regeringen (bet. 2015/16:JuU20 punkt 2, rskr. 2015/16:197).

Ärendena har beretts i Regeringskansliet (Justitiedepartementet), och ett utkast till lagrådsremiss har tagits fram. Utkastet till lagrådsremiss har remissbehandlats. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju2018/01005/L4).

Lagrådet har yttrat sig över förslagen, och regeringen har i huvudsak utformat bestämmelserna i enlighet med Lagrådets förslag.

Justitieutskottet har getts tillfälle att yttra sig i ärendet men har inte yttrat sig.

Inga följdmotioner har väckts i ärendet. Ett yrkande från den allmänna motionstiden 2018/19 behandlas dock i detta betänkande.

KBV:s generaldirektör besökte utskottet den 31 januari 2019 för att informera om myndighetens arbete. Möjlighet gavs att ställa frågor om regeringens förslag om en ny kustbevakningslag.

Bakgrund

KBV har ett brett verksamhetsområde. Myndighetens uppdrag spänner över flera politikområden, vilket är en naturlig följd av att KBV sedan länge svarar för myndighetsutövning inom olika rättsområden längs med hela Sveriges

kuststräcka och i vissa andra vattenområden samt på land i anslutning till dessa vatten. KBV är vidare i praktiken den enda civila myndigheten med befogenheter och resurser för närvaro i Sveriges maritima zoner.

Myndighetens uppgifter regleras primärt i förordningen (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen (KBV:s instruktion), men även i ett stort antal särskilda lagar och förordningar som innehåller bestämmelser om verksamheten samt i regleringsbrev och enskilda regeringsbeslut.

KBV bedriver kontinuerligt sjöövervakning, brottsbekämpande och ordningshållande verksamhet, kontroll- och tillsynsverksamhet, miljöräddningstjänst till sjöss och annan räddningstjänst.

I fråga om geografisk avgränsning ska KBV enligt sin instruktion bedriva sjöövervakning och annan verksamhet inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon samt på land i anslutning till dessa vatten. Vad gäller sjöar, kanaler och vattendrag omfattas enbart Väneren och Mälaren, men i fråga om uppgiften miljöräddningstjänst också Vättern. KBV får även, med stöd av särskilda föreskrifter eller beslut, bedriva verksamhet utanför nämnda områden, t.ex. inom ramen för EU-samarbetet och internationella överenskommelser. Regleringen är dock komplex, och någon enhetlig geografisk avgränsning av KBV:s verksamhet finns inte, vare sig till sjöss eller på land.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att KBV:s befogenheter inom områdena brottsbekämpning, ordningshållning samt kontroll och tillsyn i så stor utsträckning som möjligt ska samlas i en och samma lag för att göra regleringen mer enhetlig och lättöverskådlig. KBV:s särskilda kompetens och närvaro till sjöss ska dessutom tas till vara på ett bättre sätt genom att myndigheten får ett utökat ansvar för såväl brottsbekämpning som ordningshållning. Detta möjliggör fler och bättre ingripanden. Det medför också att samhällets resurser till sjöss kan användas effektivare.

Regeringen föreslår även att en polisman ska få rätt att genomsöka båtar efter vapen och andra farliga föremål under samma förutsättningar som gäller för genomsökning av fordon efter sådana föremål.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 april 2019.

Utskottets överväganden

En ny kustbevakningslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ny kustbevakningslag och bl.a. med anledning av detta ändringar i vissa andra lagar.

Propositionen

Regeringen föreslår att den nuvarande lagen om KBV:s medverkan vid polisiär övervakning upphävs och ersätts med en ny lag som i större utsträckning samlar de uppgifter och befogenheter som KBV och en tjänsteman vid KBV (kustbevakningstjänsteman) har. Den nya lagen föreslås få rubriken Kustbevakningslag.

Av propositionen framgår att den nya lagen ska innehålla uttryckliga geografiska avgränsningar. Lagen ska gälla inom Sveriges sjöterritorium. Inom vattenområden på land ska lagen dock bara gälla på Väner och Mälaren samt deras förbindelser till havet. Vidare ska lagen gälla på vissa älvar och andra vattendrag där KBV sedan tidigare bedriver verksamhet. Utanför Sveriges sjöterritorium ska lagen gälla inom Sveriges maritima zoner. Lagen ska även få tillämpas i andra geografiska områden, t.ex. i den utsträckning som följer av ett författningsevenligt uppdrag att biträda Polismyndigheten, åklagare, Tullverket eller någon annan myndighet med en viss åtgärd.

Regeringen föreslår också att KBV ska få ett mer självständigt ansvar för bekämpningen av brott. KBV:s brottsbekämpande arbete ska regleras i två olika verksamhetskategorier – den direkta och den indirekta brottsbekämpningen.

Av propositionen framgår att den direkta brottsbekämpningen ska omfatta brott som gäller

- vattenförorening och annan miljölagstiftning
- sjötrafik och sjösäkerhet
- skyddslagstiftning
- jakt och fiske
- fornminnen och vrak
- samtliga brott som har begåtts i Sveriges maritima zoner.

En kustbevakningstjänsteman föreslås ha samma rätt som en polisman att

- i brådskande fall gripa en person som är misstänkt för ett brott
- vid fara i dröjsmål göra en husrannsakan utan ett beslut av förundersökningsledare, åklagare eller rätten
- ta föremål i beslag

- stänga till ett fartyg, en byggnad eller ett rum, förbjuda tillträde till visst område (dvs. spärra av) samt att meddela förbud mot att flytta ett visst föremål eller att vidta någon annan liknande åtgärd
- i brådskande fall besluta om kroppsvisitation och kroppsbesiktning.

Av propositionen framgår att den indirekta brottsbekämpningen ska omfatta alla typer av brott. Denna ska kunna aktualiseras om Tullverket, Polismyndigheten eller en förundersökningsledare har ställt sig bakom åtgärden eller om ett godkännande inte utan väsentlig olägenhet kan avvaktas.

Regeringen föreslår att för att verkställa ett tvångsmedel eller vidta en annan åtgärd i den brottsbekämpande verksamheten ska en kustbevakningstjänsteman i vissa fall ha rätt att stoppa fartyg, fordon etc.

Av regeringens förslag framgår också att KBV:s ordningshållande arbete ska regleras i två olika verksamhetskategorier – den direkta och den indirekta ordningshållningen. KBV:s direkta ordningshållning ska omfatta uppträdande till sjöss samt störningar enligt vissa författningar som anges i lagen. Inom den direkta ordningshållningen ska KBV självständigt få förebygga och ingripa mot störningar av ordningen.

KBV ska som biträde i ett enskilt fall få agera mot störningar av ordningen som inte omfattas av den direkta ordningshållningen, om den mottagande myndigheten har godkänt åtgärden. Om ett omedelbart ingripande är nödvändigt för att hindra allvarlig fara för liv eller hälsa och om faran inte lämpligen kan hindras på något annat sätt ska en kustbevakningstjänsteman få ingripa även utan ett godkännande, enligt regeringens förslag.

I propositionen föreslås att en kustbevakningstjänsteman ska ha rätt att avvisa, avlägsna och tillfälligt omhänderta den som stör ordningen eller utgör en omedelbar fara för den. KBV ska också ha rätt att avvisa eller avlägsna den som överträder ett tillträdesförbud när det är nödvändigt för att ordningen eller säkerheten ska kunna upprätthållas.

Regeringen föreslår vidare att den nya lagen ska innehålla allmänna bestämmelser som är gemensamma för KBV:s kontroll- och tillsynsverksamhet.

Propositionen föreslår att en kustbevakningstjänsteman, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, under vissa förutsättningar som anges i lagen ska ha rätt att använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd.

Regeringen föreslår också att en polisman ska få rätt att genomöka båtar efter vapen och andra farliga föremål under samma förutsättningar som gäller för genomsökning av fordon efter sådana föremål.

Regeringen föreslår avslutningsvis att den nya lagen och de författningsändringar som i övrigt föreslås ska träda i kraft den 1 april 2019, då lagen om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning samtidigt ska upphöra att gälla. Det krävs inte några särskilda övergångsbestämmelser, enligt regeringens bedömning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar förslaget om en utökad, enhetlig och mer samlad reglering av KBV:s uppgifter och befogenheter i en ny lag. Lagen bör bidra till en effektivare brottsbekämpning och ordningshållning. Utskottet tillstyrker sammantaget lagförslaget av de skäl som anförs i propositionen. Utskottet tillstyrker också övriga lagförslag av de skäl regeringen anför.

Sammanslagning av Kustbevakningen och gränspolis- sen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionen om en möjlig sammanslagning av KBV och gränspolisen.

Motionen

I motion 2018/19:1707 av Sten Bergheden (M) anförs att gränspolis- och kustbevakningsverksamheten i dag bedrivs av två separata myndigheter. Ett ökat samarbete och en gemensam ledning skulle sannolikt höja effektiviteten och göra ansvarsfördelningen tydligare mellan de bägge verksamheterna. Motionären föreslår att man bör se över möjligheten att föra samman gränsbevaknings- och gränspolisverksamheten i en och samma myndighet med en gemensam styrning och budget.

Utskottets ställningstagande

Proposition 2018/19:16 En ny kustbevakningslag bereds och tillstyrks av utskottet i detta betänkande. Då propositionen bygger på ett gediget utredningsarbete och i stora delar behandlar KBV:s ansvar för brottsbekämpning och ordningshållning för att göra regleringen mer enhetlig och lättöverskådlig, och i så måtto mer tydlig, ser utskottet inte skäl till att överväga ytterligare åtgärder i fråga om ansvarsfördelning m.m. i förhållande till andra myndigheter. Utskottet ser överlag positivt på det samarbete som redan existerar mellan KBV och Polismyndigheten. Motionen avstyrks.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:16 En ny kustbevakningslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till kustbevakningslag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i polislagen (1984:387).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259).
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787).
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488).
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fartygs säkerhetslagen (2003:364).
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:263) om transport av farligt gods.
15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott.
16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:319) om skydd för geografisk information.

Motion från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:1707 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att slå samman gränsbevakningen och gränspolisen till en myndighet med en gemensam styrning och budget och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till kustbevakningslag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om vilka uppgifter och vilken rätt som Kustbevakningen och en tjänsteman vid Kustbevakningen (kustbevakningstjänsteman) har att självständigt ansvara för eller biträda en annan myndighet i verksamhet som avser brottsbekämpning och ordningshållning.

I lagen finns även vissa allmänna bestämmelser om en kustbevakningstjänstemans medel för att genomföra en tjänsteåtgärd vid kontroll och tillsyn.

Kustbevakningens och en kustbevakningstjänstemans uppgifter att bedriva kontroll och tillsyn framgår av särskilda bestämmelser eller författningensliga överenskommelser med andra myndigheter.

2 § Särskilda bestämmelser om Kustbevakningens och en kustbevakningstjänstemans rätt att ingripa mot brott finns i

1. lagen (2000:1225) om straff för smuggling, och

2. lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott.

3 § I fråga om Kustbevakningens och en kustbevakningstjänstemans uppgifter och ansvar för räddningstjänst finns bestämmelser i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Lagens geografiska tillämpningsområde

Inom Sveriges sjöterritorium

4 § Denna lag gäller inom Sveriges sjöterritorium.

Inom vattenområden på land gäller lagen dock endast

1. Vänern och Mälaren samt Trollhätte kanal och Södertälje kanal och övrigt vattenområde som förbinder Vänern med Västerhavet och Mälaren med Östersjön, och

2. följande sträckor på älvar och andra vattendrag:

a) Torneälven uppströms till Vitakari udde,

b) Kalixälven uppströms till Rolfs,

c) Luleälven uppströms till Karlsviks sydligaste udde,

- d) Piteälven uppströms till Bergsviken,
- e) Skellefteälven uppströms till slussen i Bergsbyn,
- f) Umeälven uppströms till Lundäkern,
- g) Ångermanälven uppströms till Dannero,
- h) Indalsälven uppströms till norra spetsen av Bogrundet,
- i) Ljungan uppströms till Essvik,
- j) Gävleån uppströms till Alderholmsbron, och
- k) Dalälven uppströms till Älvkarleby.

Utanför Sveriges sjöterritorium

5 § Utanför Sveriges sjöterritorium gäller denna lag inom Sveriges maritima zoner.

Ett utökat geografiskt tillämpningsområde

6 § Lagen får tillämpas i ett annat geografiskt område än de som anges i 4 och 5 §§ i den utsträckning som följer av

1. ett författningsenligt uppdrag att biträda Polismyndigheten, åklagare, Tullverket eller någon annan myndighet med en viss åtgärd,
2. en särskild författningsreglering, eller
3. en författningsenlig överenskommelse med en annan myndighet om kontroll och tillsyn.

Lagen får också tillämpas när ett ingripande på Sveriges territorium påbörjas eller avslutas på land, om den händelse som ligger till grund för ingripandet inträffar till sjöss inom ett område där lagen får tillämpas och ingripandet avser ett brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

2 kap. Gemensamma bestämmelser om brottsbekämpning och ordningshållning

Proportionalitet vid ingripanden

1 § För att genomföra en uppgift i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten ska en kustbevakningstjänsteman ingripa på ett sätt som är försvarligt med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Om tvång måste användas ska detta ske endast i den form och den utsträckning som behövs för att uppnå det avsedda resultatet.

Jävsregel för anställda vid Kustbevakningen

2 § Om det för en anställd vid Kustbevakningen finns omständigheter som enligt 4 kap. 13 § rättegångsbalken skulle utgöra jäv, får den anställde inte besluta om eller vidta någon åtgärd i brottsbekämpande verksamhet. Jäv får dock inte grundas på en åtgärd som den anställde har vidtagit i tjänsten eller en gärning som har begåtts mot honom eller henne i eller på grund av hans eller hennes tjänst.

En anställd vid Kustbevakningen får inte besluta om eller vidta en åtgärd i ordningshållande verksamhet om

1. frågan angår honom eller henne själv eller hans eller hennes make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående, eller om åtgärden kan antas påverka honom eller henne själv eller någon närstående i en inte oväsentlig utsträckning,

2. han eller hon eller någon närstående som anges i 1 är ställföreträdare för den som åtgärden rör eller för någon som kan antas bli påverkad i en inte oväsentlig utsträckning, eller

3. det i övrigt finns någon särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet kan ifrågasättas.

Om åtgärden är så brådskande att den inte utan fara kan skjutas upp, får den beslutas eller vidtas trots det som sägs i första och andra styckena.

En fråga om jäv prövas av Kustbevakningen.

Medel för att genomföra en tjänsteåtgärd

Preja, borda och föra fartyg till hamn

3 § En kustbevakningstjänsteman har rätt att preja, borda och hålla kvar ett fartyg om det behövs för att ingripa mot en ordningsstörning enligt 5 kap., eller för att hålla förhör enligt 23 kap. rättegångsbalken under den tid som krävs, eller använda tvångsmedel enligt 24–28 kap. rättegångsbalken. Om det uppenbart behövs för att kunna hindra ordningsstörningen eller för att åtgärden enligt rättegångsbalken ska kunna vidtas, får fartyget även föras till hamn.

Om det inte längre finns grund för en sådan åtgärd ska den omedelbart upphöra.

Ett fartyg får inte hållas kvar längre än sex timmar utan att den tjänsteman som beslutat om åtgärden anmäler beslutet till sin förman. Om åtgärden inte redan har upphört ska förmannen omedelbart pröva om beslutet ska bestå.

Om det i lag finns avvikande bestämmelser om rätten att preja, borda och föra fartyg till hamn gäller dessa i stället.

Använda våld

4 § En kustbevakningstjänsteman får, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten, om

1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,
2. någon som ska häktas eller anhållas eller annars med stöd i lag ska berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,
3. det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön,
4. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme, eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom eller vid husrannsakan,

5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fartyg, fordon eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett fartyg eller fordon eller dess last, eller

6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område.

I fall som avses i första stycket 4 och 6 får våld mot en person användas endast om kustbevakningstjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

I 24 kap. brottsbalken finns också föreskrifter om rätten att i vissa fall använda våld.

Kroppsvisitera

5 § En kustbevakningstjänsteman som med stöd i lag griper eller annars omhändertar eller avlägsnar någon, får i anslutning till ingripandet kroppsvisitera den som åtgärden riktar sig mot i den utsträckning som är nödvändig för att

1. av säkerhetsskäl kunna ta om hand vapen eller andra farliga föremål, eller
2. fastställa hans eller hennes identitet.

Använda fängsel

6 § En kustbevakningstjänsteman som i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten omhändertar eller på annat sätt inskränker någons rörelsefrihet får belägga honom eller henne med fängsel

1. om han eller hon uppträder våldsamt och det är absolut nödvändigt med hänsyn till hans eller hennes egen eller någon annans säkerhet till liv eller hälsa, eller

2. vid förflyttning inom en förvaringslokal och vid transport eller någon annan vistelse utanför en sådan lokal, om det är nödvändigt av säkerhetsskäl.

Dokumentation

7 § Protokoll ska föras över ingripanden som innebär att någon avvisas, avlägsnas, omhändertas eller grips. Av protokollet ska det framgå

1. vem som har fattat beslutet,
2. grunden för beslutet och tidpunkten när det har fattats,
3. vem eller vilka som har deltagit i ingripandet,
4. vem eller vilka som ingripandet har riktat sig mot,
5. tiden för ingripandet, och
6. vad som i övrigt har förekommit vid ingripandet.

Ansvarig för att protokollet upprättas är, i fråga om uppgifter som avses i första stycket 1 och 2, den som har fattat beslutet och i övrigt den som varit förman vid ingripandet.

I rättegångsbalken finns bestämmelser om protokoll över förvar, beslag, husrannsakan, kroppsvisitation och kroppsbesiktning.

8 § Användning av fängsel enligt 6 § ska antecknas i ett protokoll. Protokollet ska innehålla uppgift om

1. fängslets art,

2. tiden när fångslet sattes på och när det togs bort, och
 3. skälen till åtgärden.
- Ansvarig för att protokollet upprättas är den som har fattat beslutet.

3 kap. Den direkta brottsbekämpningen

Uppgifter som ingår i den direkta brottsbekämpningen

1 § Till Kustbevakningens uppgifter inom den direkta brottsbekämpningen hör att självständigt

1. förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet,
2. ingripa vid misstanke om brott,
3. utreda brott, eller
4. beivra brott.

Brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen

2 § Kustbevakningens direkta brottsbekämpning omfattar brott som rör

1. *skyddslagstiftning* i
 - a) lagen (2004:487) om sjöfartsskydd,
 - b) skyddslagen (2010:305), och
 - c) lagen (2016:319) om skydd för geografisk information,
2. *sjötrafik och sjösäkerhet* i
 - a) lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn,
 - b) lagen (1983:294) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän flottled,
 - c) mönstringslagen (1983:929),
 - d) sjölagen (1994:1009),
 - e) lagen (1994:1776) om skatt på energi,
 - f) lagen (1998:958) om vilotid för sjömän,
 - g) fartygssäkerhetslagen (2003:364),
 - h) lagen (2006:263) om transport av farligt gods, och
 - i) barlastvattenlagen (2009:1165),
3. *vattenförorening och miljö* i
 - a) 10 kap. 1 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, och
 - b) 29 kap. 1 § första stycket 1 miljöbalken i fråga om utsläpp från fritidsfartyg, samt 29 kap. 2–2 b §§, 4 § första stycket 1 j i fråga om otillåten hantering av ammunition som innehåller bly, 4 a § och 8 § första stycket 12 och 13 samma balk,
4. *överträdelse av fiske- och jaktlagstiftning* i
 - a) jaktlagen (1987:259),
 - b) fiskelagen (1993:787),
 - c) lagen (1994:1709) om EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken, och
 - d) vapenlagen (1996:67),
5. *fornminnen och vrak* i
 - a) 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950), och

b) lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passage-rarfartyget Estonia, och

6. *Sveriges maritima zoner i*

a) lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, och

b) lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.

Brott som har begåtts i Sveriges maritima zoner omfattas alltid av den direkta brottsbekämpningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om att ytterligare brott med endast böter i straffskalan ska ingå i den direkta brottsbekämpningen.

Befogenheter inom den direkta brottsbekämpningen

Inleda förundersökning

3 § Kustbevakningen får besluta att inleda förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken om brott som avses i 2 § första och tredje styckena. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller då Kustbevakningen.

Om saken inte är av enkel beskaffenhet ska ledningen av förundersökningen övertas av åklagare så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. Åklagaren ska också i andra fall överta ledningen när det behövs av särskilda skäl.

Kustbevakningen ska förordna särskilda befattningshavare att utföra myndighetens uppgifter enligt denna bestämmelse.

Hålla förhör och vidta andra utredningsåtgärder

4 § Innan en förundersökning har hunnit inledas har en kustbevakningstjänsteman samma rätt som en polisman att enligt 23 kap. 3 § fjärde stycket rättegångsbalken hålla förhör och vidta andra utredningsåtgärder som är av betydelse för utredningen av brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

Ta med någon till förhör

5 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 23 kap. 8 § rättegångsbalken beordra någon att följa med till förhör och ta med någon till förhör med anledning av brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

Ta hand om elektronisk kommunikationsutrustning

6 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 23 kap. 9 a § rättegångsbalken efter tillsägelse tillfälligt ta hand om elektronisk kommunikationsutrustning från den som ska höras och besluta om kroppsvisitation med anledning av brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

Gripa en misstänkt

7 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 24 kap. 7 § första stycket rättegångsbalken gripa den som misstänks för brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

Det som föreskrivs i rättegångsbalken om befogenheter och skyldigheter i förhållande till den som gripits gäller för kustbevakningstjänstemannen i samma utsträckning som för en polisman samt för Kustbevakningen i samma utsträckning som för Polismyndigheten.

Göra en husrannsakan

8 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 28 kap. 5 § rättegångsbalken göra husrannsakan för brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

En husrannsakan får göras även om påföljden för gärningen, till följd av bestämmelserna i lagen (1996:517) om begränsning av tillämpningen av svensk lag när det gäller vissa brott som begåtts på utländska fartyg eller 41 § första stycket fiskelagen (1993:787), endast kan bestämmas till böter.

Göra en undersökning

9 § I fråga om brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen har en kustbevakningstjänsteman samma rätt som en polisman att göra en undersökning enligt 28 kap. 10 § rättegångsbalken.

Ta föremål i beslag

10 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 27 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken ta föremål i beslag för brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen.

Om det i lag finns avvikande bestämmelser om beslag gäller dessa.

Hantera egendom som tagits i beslag

11 § Egendom som tagits i beslag ska förvaras av Kustbevakningen om inget annat är föreskrivet eller åklagaren bestämmer något annat.

12 § Om inget annat följer av lag eller annan författning får egendom som har tagits i beslag och som kan antas bli förverkad omedelbart säljas av Kustbevakningen om

1. egendomen inte kan vårdas utan fara för att den förstörs,
2. värden av egendomen är förenad med alltför stora kostnader, eller
3. det annars finns särskilda skäl.

Sådan egendom får i stället förstöras, om den

1. inte kan säljas,
2. kan befaras komma till brottslig användning, eller
3. annars är olämplig för försäljning.

Om egendom som sålts eller förstörts inte förverkas, har ägaren eller någon annan rättsinnehavare rätt till ersättning. För egendom som sålts lämnas dock inte ersättning med högre belopp än vad som kommit in vid försäljningen. Om egendomen har förstörts lämnas ersättning med skäligt belopp.

Ta egendom i förvar

13 § I fråga om brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen har en kustbevakningstjänsteman samma rätt som en polisman att enligt 26 kap. 3 § andra stycket rättegångsbalken ta egendom i förvar.

Besluta om avspärning och förbud att flytta föremål

14 § I fråga om brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen har en kustbevakningstjänsteman rätt att besluta om avspärning och förbud att flytta föremål samt andra åtgärder enligt 27 kap. 15 § rättegångsbalken.

Kroppsvisitera och kroppsbesikta

15 § I fråga om brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen har en kustbevakningstjänsteman samma rätt som en polisman att

1. besluta om kroppsvisitation och kroppsbesiktning enligt 28 kap. 13 § första stycket rättegångsbalken, och

2. ta med den som ska kroppsvisiteras eller kroppsbesiktigas till den plats där åtgärden ska genomföras, enligt 28 kap. 13 a § tredje stycket rättegångsbalken.

Medel för att genomföra en tjänsteåtgärd

Stoppa fartyg, fordon eller annat transportmedel

16 § En kustbevakningstjänsteman har i den direkta brottsbekämpningen rätt att stoppa ett fartyg, fordon eller något annat transportmedel om det

1. finns anledning att anta att någon som befinner sig i eller på transportmedlet har gjort sig skyldig till brott som tjänstemannen får ingripa mot,

2. av någon annan anledning behövs för att med stöd i lag ingripa mot någon som befinner sig i eller på transportmedlet, genom att beröva honom eller henne friheten, på annat sätt inskränka hans eller hennes rörelsefrihet eller utsätta honom eller henne för kroppsvisitation eller kroppsbesiktning,

3. behövs för att med stöd i lag göra husrannsakan i eller på transportmedlet, eller

4. behövs för att med stöd i lag eller annan författning reglera trafiken eller för att kontrollera transportmedlet, den som för det eller dess last.

Rapporteringskyldighet

17 § En kustbevakningstjänsteman som ingriper med stöd av 4–10 §§ eller 13–15 §§ ska genast anmäla detta till någon som är behörig att leda en förundersökning.

18 § Om en kustbevakningstjänsteman får kännedom om att ett brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen har begåtts inom lagens geografiska tillämpningsområde, ska tjänstemannen rapportera detta till sin förman så snart det kan ske.

En kustbevakningstjänsteman får lämna rapportteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle leda till någon annan påföljd än böter.

19 § Om en kustbevakningstjänsteman upptäcker att ett brott har begåtts utanför Sveriges territorium ska tjänstemannen skyndsamt anmäla saken till åklagare.

4 kap. Den indirekta brottsbekämpningen

Biträde åt en annan myndighet innan en förundersökning har inletts

Biträde efter godkännande av behörig myndighet

1 § Innan en förundersökning har inletts får Kustbevakningen i ett enskilt fall ingripa, även om brottet inte ingår i den direkta brottsbekämpningen.

Ett sådant ingripande får göras av en kustbevakningstjänsteman efter en förfrågan om biträde i ett enskilt fall från

1. Kustbevakningen till Polismyndigheten eller Tullverket, eller
2. Polismyndigheten eller Tullverket till Kustbevakningen.

En förutsättning för att biträde ska få lämnas är att den myndighet som fått förfrågan har gått med på det.

Befogenheter inom den indirekta brottsbekämpningen

2 § Vid ett ingripande enligt 1 § får befogenheterna i 3 kap. 4–6 §§ utövas.

Gripanden och beslag som inte kan vänta

3 § Bestämmelserna om gripanden och beslag i 3 kap. 7 och 10 §§ får tillämpas om inte ett godkännande enligt 1 § utan väsentlig olägenhet kan avvaktas.

Biträde åt en förundersökningsledare när en förundersökning har inletts

4 § När en förundersökning har inletts får Kustbevakningen bistå förundersökningsledaren med utredningen av brottet, även om brottet inte ingår i den direkta brottsbekämpningen.

En förundersökningsledare får anlita biträde av Kustbevakningen för att genomföra förundersökningen. Förundersökningsledaren får också ge i uppdrag åt en kustbevakningstjänsteman att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet och omständigheterna i övrigt.

Om förundersökningen leds av åklagare är Kustbevakningen och en kustbevakningstjänsteman skyldiga att lämna det biträde som begärs enligt denna paragraf.

Medel för att genomföra en tjänsteåtgärd

5 § Vid ett ingripande enligt 1–4 §§ får de medel för att genomföra en tjänsteåtgärd som anges i 3 kap. 16 § användas.

Rapporteringskyldighet

6 § En kustbevakningstjänsteman som enligt bestämmelserna i detta kapitel biträder en annan myndighet ska till den myndigheten genast rapportera de åtgärder och ingripanden som gjorts.

5 kap. Ordningshållande verksamhet

Uppgifter som ingår i den direkta ordningshållningen

1 § Inom den direkta ordningshållningen får Kustbevakningen självständigt förebygga och ingripa mot störningar av ordningen.

Ordningsstörningar som ingår i den direkta ordningshållningen

2 § Kustbevakningens direkta ordningshållning omfattar

1. uppträdande till sjöss,
2. störningar enligt 20 § andra stycket lagen (2004:487) om sjöfartsskydd, och
3. störningar enligt 4 kap. 7 § andra stycket lagen (2006:1209) om hamnskydd.

Kustbevakningens indirekta ordningshållning

Ingripanden som godkänts

3 § Kustbevakningen får i ett enskilt fall ingripa även mot störningar av ordningen som inte ingår i den direkta ordningshållningen.

Ett sådant ingripande får göras av en kustbevakningstjänsteman efter en förfrågan om biträde med en viss åtgärd från

1. Kustbevakningen till Polismyndigheten, eller
2. Polismyndigheten till Kustbevakningen.

En förutsättning för att biträde ska få lämnas är att den myndighet som mottagit förfrågan har gått med på det.

Ingripanden vid allvarlig fara för liv eller hälsa

4 § Om ett omedelbart ingripande är nödvändigt för att hindra allvarlig fara för liv eller hälsa och faran inte lämpligen kan hindras på något annat sätt, får ett ingripande göras även utan ett godkännande enligt 3 §.

Befogenheter inom den ordningshållande verksamheten

Avvisa, avlägsna eller tillfälligt omhändertaga personer

5 § Om någon genom sitt uppträdande stör ordningen eller utgör en omedelbar fara för den, får en kustbevakningstjänsteman avvisa eller avlägsna honom eller henne från ett visst område eller utrymme, när det

är nödvändigt för att ordningen inom den direkta eller indirekta ordningshållningen ska kunna upprätthållas. Detsamma gäller om en sådan åtgärd behövs för att avvärja en straffbelagd handling.

Om åtgärden är otillräcklig för att det avsedda resultatet ska uppnås får personen omhändertas tillfälligt. Rätten att tillfälligt omhänderta en person gäller dock inte vid ingripanden enligt 2 § 2 eller 3.

Bestämmelser om omhändertagande

6 § Den som har verkställt ett omhändertagande ska så skyndsamt som möjligt anmäla åtgärden till sin förman. Om omhändertagandet inte redan har upphört ska förmannen omedelbart pröva om det ska bestå.

Om förmannens beslut innebär att omhändertagandet ska bestå, ska förmannen skyndsamt underrätta Polismyndigheten om omhändertagandet och skälet till detta. Den omhändertagne ska så snabbt som möjligt överlämnas till Polismyndigheten som på nytt ska pröva om omhändertagandet ska bestå.

7 § Den som har omhändertagits ska underrättas om anledningen till omhändertagandet så snart som möjligt.

Om den som har omhändertagits begär det eller om det annars finns skäl för det, ska någon av hans eller hennes närmaste anhöriga eller någon annan person som står honom eller henne särskilt nära underrättas om åtgärden. Vid pågående brottsutredning får underrättelsen dock inte lämnas förrän det kan ske utan men för utredningen.

Om den som har omhändertagits motsätter sig att någon underrättas får en underrättelse lämnas bara om det finns synnerliga skäl.

En underrättelse behöver inte lämnas om åtgärden har upphört.

8 § Vid ett omhändertagande ska en kustbevakningstjänsteman se till att åtgärden inte orsakar den omhändertagne större olägenhet än som är oundvikligt med hänsyn till åtgärdens syfte, och att den inte väcker onödig uppmärksamhet. Den som har omhändertagits får inte utsättas för någon annan inskränkning i sin frihet än som behövs med hänsyn till ordning, säkerhet eller ändamålet med åtgärden.

Den omhändertagne får tas i förvar om det är nödvändigt med hänsyn till ordning eller säkerhet. Den som är under femton år får dock inte tas i förvar.

9 § En person som ska gripas enligt 24 kap. rättegångsbalken får inte omhändertas enligt 5 § andra stycket eller hållas kvar enligt 6 § andra stycket.

Avvisa eller avlägsna någon från ett område eller utrymme vid tillträdesförbud

10 § Om någon försöker att tränga sig in på ett område eller i ett utrymme dit tillträde har förbjudits med stöd av denna lag eller annan författning, får en kustbevakningstjänsteman avvisa eller avlägsna honom eller henne från området eller utrymmet när det är nödvändigt för att ordningen eller säkerheten ska kunna upprätthållas. Detsamma gäller den som vägrar att lämna ett sådant område eller utrymme, eller som inte

följer en anvisning som är meddelad enligt polislagen (1984:387) om att följa en viss väg.

Särskilda bestämmelser om rätt att ingripa

11 § Särskilda bestämmelser om en kustbevakningstjänstemans rätt att ingripa för att upprätthålla ordning och säkerhet på fartyg, i hamnanläggningar och i hamnars områden finns i

1. lagen (2004:487) om sjöfartsskydd, och
2. lagen (2006:1209) om hamnskydd.

Rapporteringskyldighet

12 § Om en kustbevakningstjänsteman ingriper självständigt mot en ordningsstörning ska Polismyndigheten genast underrättas.

En kustbevakningstjänsteman som biträder Polismyndigheten med ordningshållande åtgärder ska genast rapportera de åtgärder som vidtagits till Polismyndigheten.

6 kap. Allmänna bestämmelser om kontroll- och tillsynsverksamhet

Preja, borda och föra fartyg till hamn

1 § Om det behövs för att genomföra en kontroll eller tillsyn får en kustbevakningstjänsteman preja, borda och, om det uppenbart behövs för att genomföra åtgärden, föra ett fartyg till svensk hamn.

Använda våld

2 § I kontroll- och tillsynsverksamhet tillämpas bestämmelsen om att använda våld i 2 kap. 4 § första stycket 1 och 3–6 och andra stycket.

Rätt att ingripa enligt särskild reglering

3 § Utöver bestämmelserna i detta kapitel har Kustbevakningen och en kustbevakningstjänsteman rätt att vidta de åtgärder som följer av den författning som ligger till grund för kontrollen eller tillsynen.

Om det i lag finns avvikande bestämmelser om rätten att preja, borda och föra fartyg till hamn gäller dessa i stället för 1 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning.

2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 9 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

9 §¹

Det som anges i 6 § om åklagare tillämpas även på anställda vid Skatteverket, Tullverket *eller Kustbevakningen* och andra anställda än åklagare vid Ekobrottsmyndigheten som har att vidta åtgärd eller meddela beslut i brottsbekämpande verksamhet. En fråga om jäv prövas av respektive myndighet.

Bestämmelser om jäv för anställda vid Polismyndigheten och Säkerhetspolisen finns i 7 § polislagen (1984:387).

Det som anges i 6 § om åklagare tillämpas även på anställda vid Skatteverket eller Tullverket och andra anställda än åklagare vid Ekobrottsmyndigheten som har att vidta åtgärd eller meddela beslut i brottsbekämpande verksamhet. En fråga om jäv prövas av respektive myndighet.

Bestämmelser om jäv för anställda vid Polismyndigheten och Säkerhetspolisen finns i 7 § polislagen (1984:387). *Bestämmelser om jäv för anställda vid Kustbevakningen finns i 2 kap. 2 § kustbevakningslagen (2019:000).*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2015:445.

3 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 24 kap. 2, 5 och 6 §§ brottsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 kap.

2 §¹

Rymmer den som är intagen i kriminalvårdsanstalt eller som är häktad, anhållen eller annars berövad friheten eller sätter han sig med våld eller hot om våld till motvärn eller gör han på annat sätt motstånd mot *någon under vars uppsikt han står*, då denne skall hålla honom till ordningen, får det våld *brukas* som med hänsyn till omständigheterna är försvarligt för att rymningen skall hindras eller ordningen upprätthållas. Det samma skall gälla, om någon annan än som nu har nämnts gör motstånd i ett sådant fall.

Om rätt för polismän och viss annan personal att *bruka* våld finns i övrigt föreskrifter i polislagen (1984:387).

Rymmer den som är intagen i kriminalvårdsanstalt eller som är häktad, anhållen eller annars berövad friheten eller sätter han *eller hon* sig med våld eller hot om våld till motvärn eller gör han *eller hon* på annat sätt motstånd mot någon som han *eller hon* står under *uppsikt av*, när denne ska hålla honom *eller henne* till ordningen, får det våld *användas* som med hänsyn till omständigheterna är försvarligt för att rymningen ska hindras eller ordningen upprätthållas. Det samma ska gälla om någon annan än *de* som nu har nämnts gör motstånd i ett sådant fall.

Om rätt för polismän och viss annan personal att *använda* våld finns i övrigt föreskrifter i polislagen (1984:387). *Om rätt för kustbevakningstjänstemän att använda våld finns föreskrifter i kustbevakningslagen (2019:000).*

5 §²

Om någon enligt 1–4 §§ detta kapitel *eller* enligt 10 § polislagen (1984:387) har rätt att begå en annars straffbelagd handling, har var och en som hjälper honom samma rätt.

Om någon enligt 1–4 §§ detta kapitel, enligt 10 § polislagen (1984:387) *eller enligt 2 kap. 4 § eller 6 kap. 2 § kustbevakningslagen (2019:000)* har rätt att begå en annars straffbelagd handling, har var och en som hjälper honom *eller henne* samma rätt.

¹ Senaste lydelse 1994:458.

² Senaste lydelse 1994:458.

6 §³

Om någon i fall där 1–5 §§ detta kapitel *eller* 10 § polislagen (1984:387) är tillämplig har gjort mer än vad som är *medgivet*, skall han ändå vara fri från ansvar, om omständigheterna var sådana att han svårligen kunde besinna sig.

Om någon i fall där 1–5 §§ detta kapitel, 10 § polislagen (1984:387) *eller* 2 kap. 4 § *eller* 6 kap. 2 § kustbevakningslagen (2019:000) är tillämplig har gjort mer än vad som *medges*, ska han *eller* hon ändå vara fri från ansvar om omständigheterna var sådana att han *eller* hon svårligen kunde besinna sig.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

³ Senaste lydelse 1994:458.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Vid beslag av egendom som avses i 1 § ska vad som i allmänhet är föreskrivet om beslag i brottmål tillämpas, dock med följande avvikelser:

1. Beslagtagna egendom får bevisligen förstöras om värdet är ringa eller om det annars måste anses försvarligt att förstöra egendomen. I annat fall får egendomen säljas. Spritdrycker, vin, starköl och öl får säljas till den som har rätt att tillverka eller att bedriva partihandel med sådana varor enligt alkohollagen (2010:1622). Annan egendom får säljas på det sätt som med hänsyn till egendomen är lämpligt. Intäkter vid försäljning av beslagtagna egendom tillfaller staten.

Beslut om att förstöra eller sälja egendom får fattas av undersökningsledaren eller åklagaren. I de fall som avses i 23 kap. 22 § första stycket rättegångsbalken får ett sådant beslut fattas även av Polismyndigheten.

Beslut om att förstöra eller sälja egendom får fattas av undersökningsledaren eller åklagaren. I de fall som avses i 23 kap. 22 § första stycket rättegångsbalken får ett sådant beslut fattas även av Polismyndigheten *eller Kustbevakningen*.

Om ett beslag hävs och egendomen är förstörd eller såld enligt denna paragraf, ska ersättning betalas av allmänna medel. Ersättningens storlek ska motsvara egendomens pris vid försäljning till allmänheten eller vad som annars är skäligt. Beslut om ersättning fattas av åklagaren. Den som drabbats av beslaget får begära rättens prövning av beslutet om ersättning. Det ska göras inom en månad från det att han eller hon fick del av beslutet. Ansökan görs vid den domstol som kunnat pröva beslaget. Ersättning betalas ut av länsstyrelsen på begäran av åklagaren.

1 a. Om värdet på en beslagtagna alkoholhaltig dryck är ringa, får en polisman besluta att drycken bevisligen ska förstöras. Även i dessa fall tillämpas 1 tredje stycket.

1 a. Om värdet på en beslagtagna alkoholhaltig dryck är ringa, får en polisman *eller en kustbevakningstjänsteman* besluta att drycken bevisligen ska förstöras. Även i dessa fall tillämpas 1 tredje stycket.

2. Om en polisman verkställer beslag och förelägger förverkande av den beslagtagna egendomen i ett föreläggande av ordningsbot, ska anmälan om beslaget göras till Polismyndigheten.

¹ Senaste lydelse 2014:616.

3. I fråga om sådana drycker som avses i 1 § tredje stycket och som förtärs eller förvaras i strid med villkor enligt 2 kap. 16 § andra stycket första meningen eller med 2 kap. 18 § eller med 4 kap. 4 § ordningslagen (1993:1617) eller med 9 kap. 2 § järnvägslagen (2004:519) har den som tjänstgör som ordningsvakt vid en allmän sammankomst eller offentlig tillställning eller inom ett trafikföretags område eller dess färdmedel eller som befattningshavare i säkerhets- eller ordningstjänst vid järnväg samma rätt att ta egendomen i beslag som enligt rättegångsbalken tillkommer en polisman.

En ordningsvakt eller en befattningshavare i säkerhets- eller ordningstjänst vid järnväg som har verkställt beslag ska skyndsamt anmäla detta till Polismyndigheten och överlämna den beslagtagna egendomen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg¹

dels att 11 kap. 1–8 och 17 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 11 kap. 1, 4–7 och 17 §§ ska utgå,

dels att nuvarande 11 kap. 9–16 §§ ska betecknas 11 kap. 1–8 §§,

dels att de nya 11 kap. 1–8 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 11 kap. 9, 14 och 15 §§ ska sättas närmast före 11 kap. 1, 6 och 7 §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

1 §²

Beslut om att hålla förhör enligt 23 kap. eller om att använda tvångsmedel enligt 24–28 kap. rättegångsbalken ombord på ett utländskt fartyg som befinner sig utanför svenskt inre vatten *skall* meddelas av åklagaren eller rätten.

Vid fara i dröjsmål *har* en tjänsteman vid Kustbevakningen eller en polisman *befogenhet att* vidta åtgärd enligt första stycket, om åtgärden är sådan att en kustbevakningstjänsteman eller polisman annars får besluta om den *enligt detta kapitel eller enligt rättegångsbalken*. Åtgärden *skall* skyndsamt anmälas till åklagaren, som omedelbart *skall* pröva frågan om åtgärder beträffande fartyget.

Beslut om att hålla förhör enligt 23 kap. eller om att använda tvångsmedel enligt 24–28 kap. rättegångsbalken ombord på ett utländskt fartyg som befinner sig utanför svenskt inre vatten *ska* meddelas av åklagaren eller rätten.

Vid fara i dröjsmål *får* en tjänsteman vid Kustbevakningen eller en polisman vidta åtgärd enligt första stycket, om åtgärden är sådan att en kustbevakningstjänsteman eller *en* polisman annars får besluta om den enligt rättegångsbalken *eller kustbevakningslagen (2019:000)*. Åtgärden *ska* skyndsamt anmälas till åklagaren, som omedelbart *ska* pröva frågan om åtgärder beträffande fartyget.

¹ Lagen omtryckt 1983:463.

Senaste lydelse av

Lagens rubrik 1996:527

11 kap. 1 § 2001:1294

11 kap. 2 § 2016:540

11 kap. 2 a § 2016:540

11 kap. 3 § 2014:722

11 kap. 4 § 2001:1294

11 kap. 5 § 2014:722

11 kap. 6 § 2001:1294

11 kap. 7 § 2001:1294

11 kap. 8 § 2001:1294

11 kap. 17 § 2001:1294

rubriken närmast före 1 § 2001:1294

rubriken närmast före 4 § 2001:1294

rubriken närmast före 5 § 2001:1294

rubriken närmast före 6 § 2001:1294

rubriken närmast före 7 § 2001:1294

rubriken närmast före tidigare 9 § 2001:1294

rubriken närmast före tidigare 14 § 2001:1294

rubriken närmast före tidigare 15 § 2001:1294

rubriken närmast före 17 § 2001:1294

² Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 9 § 2001:1294.

2 §³

Ombord på ett utländskt fartyg som befinner sig i Sveriges territorialhav får åtgärder som avses i 9 § vidtas endast om det finns grundad anledning att anta att ett förbjudet utsläpp har skett från fartyget inom Sveriges sjöterritorium eller att det på fartyget i svenskt inre vatten har begåtts ett brott som avses i 10 kap. 3 eller 4 §.

Om utsläpp har skett från ett utländskt fartyg i Sveriges ekonomiska zon, gäller i fråga om rätt att vidta åtgärder *vad* som föreskrivs i 11 och 12 §§.

Ombord på ett utländskt fartyg som befinner sig i Sveriges territorialhav får åtgärder som avses i 7 § vidtas endast om det finns grundad anledning att anta att ett förbjudet utsläpp har skett från fartyget inom Sveriges sjöterritorium eller att det på fartyget i svenskt inre vatten har begåtts ett brott som avses i 10 kap. 3 eller 4 §.

Om utsläpp har skett från ett utländskt fartyg i Sveriges ekonomiska zon, gäller i fråga om rätt att vidta åtgärder *det* som föreskrivs i 3 och 4 §§.

3 §⁴

Ombord på ett utländskt fartyg som befinner sig i Sveriges territorialhav eller ekonomiska zon får åtgärder som avses i 9 § vidtas med anledning av ett utsläpp i den ekonomiska zonen endast

1. om det är klarlagt att det har skett ett förbjudet utsläpp från fartyget, och

2. detta utsläpp har medfört eller kan medföra betydande skador på den svenska kusten eller därmed sammanhängande intressen eller på tillgångar inom Sveriges sjöterritorium eller i Sveriges ekonomiska zon.

Trots bestämmelserna i första stycket får förhör enligt 23 kap., beslag enligt 27 kap. i form av oljeprov eller husrannsakan enligt 28 kap. 1 § rättegångsbalken genomföras om det finns grundad anledning att anta att det har skett ett förbjudet utsläpp från fartyget i den ekonomiska zonen och

1. utsläppet har medfört eller kan medföra betydande förorening av den marina miljön, och

2. fartygets befälhavare har vägrat att lämna uppgifter om fartygets identitet och registreringshamn, senaste och nästa anlöpningshamn eller annan relevant information som har begärts, eller har lämnat uppgifter som uppenbarligen inte överensstämmer med verkliga förhållanden, och

3. ett ingripande mot fartyget är påkallat av omständigheterna i övrigt.

³ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 10 § 2001:1294.

⁴ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 11 § 2001:1294.

4 §⁵

Åtgärder som avses i 9 § får, utöver vad som anges i 10 och 11 §§, vidtas mot ett utländskt fartyg som befinner sig utanför Sveriges sjöterritorium om de förutsättningar som anges i 10 eller 11 § föreligger och fartyget har blivit föremål för omedelbart förföljande. Rätten till omedelbart förföljande upphör när fartyget kommer in på en annan stats territorialhav.

Åtgärder som avses i 1 § får, utöver vad som anges i 2 och 3 §§, vidtas mot ett utländskt fartyg som befinner sig utanför Sveriges sjöterritorium om de förutsättningar som anges i 2 eller 3 § föreligger och fartyget har blivit föremål för omedelbart förföljande. Rätten till omedelbart förföljande upphör när fartyget kommer in på en annan stats territorialhav.

5 §⁶

I fråga om ett utländskt fartyg som har sådant certifikat som avses i 4 kap. 1 § eller motsvarande handlingar utfärdade av behöriga utländska myndigheter och som medför handlingar som avses i 5 kap. 1 § *skall* dessa handlingar granskas innan andra utredningsåtgärder vidtas. När handlingarna har granskats får en åtgärd som avses i 9 § vidtas endast om granskningen av handlingarna inte är tillräcklig för att bekräfta en misstanke om att det på fartyget har begåtts ett *sådant brott som avses i 1 §*.

I fråga om ett utländskt fartyg som har *ett* sådant certifikat som avses i 4 kap. 1 § eller motsvarande handlingar utfärdade av behöriga utländska myndigheter och som medför handlingar som avses i 5 kap. 1 § *ska* dessa handlingar granskas innan andra utredningsåtgärder vidtas. När handlingarna har granskats får en åtgärd som avses i 1 § vidtas endast om granskningen av handlingarna inte är tillräcklig för att bekräfta en misstanke om att det på fartyget har begåtts ett *brott mot bestämmelserna i denna lag eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag. Detta gäller också när gärningen kan leda till ansvar enligt brottsbalken eller miljöbalken.*

6 §⁷

En tjänsteman vid Kustbevakningen eller en polisman får stoppa ett fartyg och hålla kvar det under den tid som behövs för att hålla förhör enligt 23 kap. rättegångsbalken eller använda ett tvångsmedel enligt 24–28 kap. rättegångsbalken.

Om det uppenbart behövs för att åtgärden *skall* kunna vidtas får fartyget även föras in till hamn.

Om det uppenbart behövs för att åtgärden *ska* kunna vidtas får fartyget även föras in till hamn.

⁵ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 12 § 2001:1294.

⁶ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 13 § 2001:1294.

⁷ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 14 § 2001:1294.

Hålls ett fartyg kvar av skäl som anges i 11 § andra stycket får fartyget föras in till hamn endast om det uppenbart behövs för att en husrannsakan *skall* kunna genomföras. Fartyget *skall* därefter omedelbart tillåtas att avgå, om det inte efter husrannsakan finns förutsättningar enligt 11 § första stycket att vidta någon ytterligare åtgärd.

Finns det inte längre fog för en åtgärd *skall* den omedelbart hävas.

Om ett fartyg *hålls* kvar av skäl som anges i 3 § andra stycket får fartyget föras in till hamn endast om det uppenbart behövs för att en husrannsakan *ska* kunna genomföras. Fartyget *ska* därefter omedelbart tillåtas att avgå, om det inte efter husrannsakan finns förutsättningar enligt 3 § första stycket att vidta någon ytterligare åtgärd.

Om det inte längre *finns* fog för en åtgärd *ska* den omedelbart hävas.

7 §⁸

Om en åtgärd avseende ett utländskt fartyg har vidtagits med stöd av detta kapitel *skall* konsuln eller den närmaste diplomatiska representanten för den stat där fartyget är registrerat (flaggstaten) genast underrättas om åtgärden och omständigheterna kring *denna*. *Sådan* underrättelse *skall*, när så är möjligt, även lämnas till sjöfartsmyndigheten i samma stat.

Väcks åtal för brott som avses i 1 § och har brottet begåtts på ett utländskt fartyg i Sveriges territorialhav eller ekonomiska zon skall flaggstaten underrättas om åtalet på det sätt som anges i första stycket.

Om en åtgärd avseende ett utländskt fartyg har vidtagits med stöd av detta kapitel *ska* konsuln eller den närmaste diplomatiska representanten för den stat där fartyget är registrerat (flaggstaten) genast underrättas om åtgärden och omständigheterna kring *den*. *En sådan* underrättelse *ska*, när det är möjligt, även lämnas till sjöfartsmyndigheten i samma stat.

Om åtal väcks för ett brott *mot bestämmelserna i denna lag eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, och om brottet har* begåtts på ett utländskt fartyg i Sveriges territorialhav eller ekonomiska zon, *ska* flaggstaten underrättas om åtalet på det sätt som anges i första stycket. *Detta gäller också när gärningen kan leda till ansvar enligt brottsbalken eller miljöbalken.*

8 §⁹

Har en förundersökning inletts om brott mot en bestämmelse om förbud mot utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen *och kan det skäligen* befaras att brottet har begåtts på ett fartyg registrerat i en

Om en förundersökning *har* inletts om brott mot en bestämmelse om förbud mot utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen, *och om det skäligen kan* befaras att brottet har begåtts på ett fartyg registrerat i en

⁸ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 15 § 2001:1294.

⁹ Senaste lydelse av tidigare 11 kap. 16 § 2001:1294.

främmande stat, *skall* regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer pröva om den staten *skall* upplysas om överträdelsen och tillställas utredningen i syfte att lagföringen i stället *skall* ske där (flaggstatsrapport).

Regeringen eller den myndighet som regeringen *utser meddelar* föreskrifter om flaggstatsrapport vid otillåtna utsläpp av skadliga ämnen och om flaggstatsrapport i fråga om *andra brott som avses i 1 §*.

främmande stat, *ska* regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer pröva om den staten *ska* upplysas om överträdelsen och tillställas utredningen i syfte att lagföringen i stället *ska* ske där (flaggstatsrapport).

Regeringen eller den myndighet som regeringen *bestämmer får meddela* föreskrifter om flaggstatsrapport vid otillåtna utsläpp av skadliga ämnen och om flaggstatsrapport i fråga om *brott mot bestämmelserna i denna lag eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag. Detta gäller också när gärningen kan leda till ansvar enligt brottsbalken eller miljöbalken.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

6 Förslag till lag om ändring i polislagen (1984:387)

Härigenom föreskrivs att 20 a och 29 §§ polislagen (1984:387) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En polisman får genomsöka ett fordon i den utsträckning det behövs för att söka efter vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa, om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att ett sådant föremål kan påträffas och förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § brottsbalken.

Det som föreskrivs i 10 § första stycket 1, 2 och 4 gäller även sådan vaktpost eller annan som vid Försvarsmakten tjänstgör för bevakning eller för att upprätthålla ordning. *Föreskrifterna i 10 § första stycket 1–4 gäller även en tjänsteman vid Kustbevakningen som enligt särskilda bestämmelser medverkar vid polisiär övervakning.* Bestämmelsen i 10 § första stycket 2 gäller dessutom den som i *annat fall* med laga stöd ska verkställa ett frihetsberövande och bestämmelsen i samma paragraf första stycket 4 den som i myndighetsutövning har befogenhet att verkställa någon sådan åtgärd som där anges. Vid ingripande med stöd av 10 § första stycket 4 tillämpas också andra stycket samma paragraf. Bestämmelsen i 10 § första stycket 5 gäller även en tjänsteman vid Tullverket eller

Föreslagen lydelse

20 a §¹

En polisman får genomsöka ett fordon *eller en båt* i den utsträckning det behövs för att söka efter vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa, om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att ett sådant föremål kan påträffas och förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § brottsbalken.

29 §²

Det som föreskrivs i 10 § första stycket 1, 2 och 4 gäller även en sådan vaktpost eller *någon* annan som vid Försvarsmakten tjänstgör för bevakning eller för att upprätthålla ordning. Bestämmelsen i 10 § första stycket 2 gäller dessutom den som *annars* med stöd i lag ska verkställa ett frihetsberövande. *Bestämmelsen i 10 § första stycket 4 gäller* den som i myndighetsutövning har befogenhet att verkställa någon åtgärd som *anges där*. Vid ingripande med stöd av 10 § första stycket 4 tillämpas också andra stycket samma paragraf. Bestämmelsen i 10 § första stycket 5 gäller även en tjänsteman vid Tullverket som utövar *någon* befogenhet som *anges där* för trafiknykterhetskontroll.

¹ Senaste lydelse 2006:387.

² Senaste lydelse 2014:588.

Kustbevakningen som utövar befogenhet som *där anges* för trafiknykterhetskontroll.

När den som avses i första stycket med *laga stöd* berövar någon friheten eller avlägsnar någon, tillämpas också 19 § första stycket 1.

Bestämmelserna i 10 a och 13 §§ gäller också en ordningsvakt, om *inte* annat framgår av hans eller hennes förordnande. *Har* en ordningsvakt omhändertagit någon, gäller dock att den omhändertagne skyndsamt ska överlämnas till närmaste polisman. *I fråga om befogenhet för en tjänsteman vid Kustbevakningen att tillämpa 13 § finns särskilda bestämmelser.*

Bestämmelserna i 17 a § gäller också när någon är skyldig att under en brottsutredning stanna kvar hos någon annan myndighet än Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen.

När den som avses i första stycket med *stöd i lag* berövar någon friheten eller avlägsnar någon, tillämpas också 19 § första stycket 1.

Bestämmelserna i 10 a och 13 §§ gäller också en ordningsvakt, om *inget* annat framgår av hans eller hennes förordnande. *Om* en ordningsvakt *har* omhändertagit någon, gäller dock att den omhändertagne skyndsamt ska överlämnas till närmaste polisman.

I fråga om en kustbevakningstjänstemans befogenheter finns särskilda bestämmelser i kustbevakningslagen (2019:000).

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

7 Förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259)

Härigenom föreskrivs att 47 § jaktlagen (1987:259) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

47 §¹

Påträffas någon på bar gärning då han eller hon begår jaktbrott, får vilt och sådan egendom som enligt 49 § kan antas bli förverkad eller som kan antas ha betydelse för utredning om brottet tas i beslag av jakträttshavaren eller av någon som företräder honom eller henne. Samma befogenhet har särskilt förordnade jakttillsynsmän och behöriga tjänstemän vid Kustbevakningen och Tullverket.

Har egendom tagits i beslag, ska anmälan om detta skyndsamt göras till Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten. Den polisman eller åklagare som tar emot en sådan anmälan om beslag ska vidta samma åtgärder som om han eller hon själv gjort beslaget.

Om egendom har tagits i beslag, ska anmälan om detta skyndsamt göras till Polismyndigheten eller åklagaren. Den polisman eller åklagare som tar emot en sådan anmälan om beslag ska vidta samma åtgärder som om han eller hon själv gjort beslaget.

En kustbevakningstjänsteman som tagit egendom i beslag ska anmäla beslaget till undersökningsledaren eller åklagaren.

För att undvika att vilt som har tagits i beslag förstörs, får djuret efter värdering säljas på lämpligt sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2014:698.

8 Förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787)

Härigenom föreskrivs att 47 § fiskelagen (1993:787) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

47 §¹

Om någon påträffas på bar gärning när han eller hon begår brott enligt denna lag, får beslag göras av fisk, redskap, fiskefartyg eller andra föremål som

1. skäligen kan antas ha betydelse för utredning av brottet, eller

2. kan antas bli föremål för förverkande enligt denna lag.

Befogenheter enligt första stycket har

1. fisketillsynsmän som getts förordnande enligt 34 § tredje stycket, och

2. sådana befattningshavare hos Kustbevakningen, Havs- och vattenmyndigheten eller länsstyrelsen *i vars uppgifter* det ingår att övervaka efterlevnaden av bestämmelser om fiske.

Samma befogenhet har, om fisket kränker enskild fiskerätt, den som innehar fiskerätten eller den som företräder honom eller henne.

Om egendom har tagits i beslag enligt första stycket ska detta skyndsamt anmälas till Polismyndigheten eller *åklagare*. Den polisman eller åklagare som tar emot en sådan anmälan om beslag ska vidta samma åtgärder som om han eller hon själv gjort beslaget.

Om någon påträffas på bar gärning när han eller hon begår brott enligt denna lag, får beslag göras av fisk, redskap, fiskefartyg eller andra föremål som

1. skäligen kan antas ha betydelse för utredning av brottet, eller

2. kan antas bli föremål för förverkande enligt denna lag.

Befogenheter enligt första stycket har

1. fisketillsynsmän som getts förordnande enligt 34 § tredje stycket, och

2. sådana befattningshavare hos Kustbevakningen, Havs- och vattenmyndigheten eller länsstyrelsen *som har uppgifter där* det ingår att övervaka efterlevnaden av bestämmelser om fiske.

Om egendom har tagits i beslag enligt första stycket ska detta skyndsamt anmälas till Polismyndigheten eller *åklagaren*. Den polisman eller åklagare som tar emot en sådan anmälan om beslag ska vidta samma åtgärder som om han eller hon själv gjort beslaget.

En kustbevakningstjänsteman som tagit egendom i beslag ska anmäla beslaget till undersökningsledaren eller åklagaren.

¹ Senaste lydelse 2014:700.

Om innehavaren av enskild fiskerätt eller den som företräder honom eller henne har tagit fisk i beslag, får dock fiskerättshavaren behålla fisken utan att anmäla det, om beslaget bara grundar sig på denna lag.

Fisk som tagits i beslag och som uppenbarligen bör förklaras förverkad ska omedelbart efter beslaget släppas ut i det vattenområde där den fångats, om den är levnadsduglig och det kan göras utan särskilda kostnader eller besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

9 Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 12 § körkortslagen (1998:488) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

12 §¹

En polisman som har ett körkort med behörigheten B får i tjänstutövning köra varje slag av körkortspliktigt fordon en kortare sträcka.

En polisman som har ett körkort med behörigheten B får i *sin* tjänstutövning köra varje slag av körkortspliktigt fordon en kortare sträcka.

Detsamma gäller en kustbevakningstjänsteman eller en tulltjänsteman som i sin tjänstutövning av trafiksäkerhetsskäl måste flytta ett fordon i samband med ett ingripande vid misstanke om rattfylleri.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2014:729.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Den som drabbas av en personskada eller en sakskada genom våld som utövas med stöd av 10 §, 10 a § eller 29 § första stycket första, andra eller *femte* meningen polislagen (1984:387), 2 kap. 17 § utskökningsbalken eller 4 kap. 2 och 16 §§ tullagen (2016:253) har rätt till ersättning, om den skadelidande inte har betett sig på ett sådant sätt att det varit påkallat att använda våld mot hans eller hennes person eller egendom.

Den som drabbas av en personskada eller en sakskada genom våld som utövas med stöd av 10 §, 10 a § eller 29 § första stycket första eller *ffjärde* meningen polislagen (1984:387), 2 kap. 17 § utskökningsbalken, 4 kap. 2 och 16 §§ tullagen (2016:253) eller *2 kap. 4 eller 6 § eller 6 kap. 2 § kustbevakningslagen (2019:000)* har rätt till ersättning, om den skadelidande inte har betett sig på ett sådant sätt att det varit påkallat att använda våld mot hans eller hennes person eller egendom.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2018:24.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling

Härigenom föreskrivs att 19 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §

Tullverket får fatta beslut om att inleda förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken angående brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller i sådant fall Tullverket. Tullverket *skall* förordna särskilda befattningshavare i verket att fullgöra verkets uppgifter.

Är saken inte av enkel beskaffenhet, skall ledningen av förundersökningen övertas av åklagaren så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. Åklagaren *skall* även annars överta ledningen, när detta är påkallat av särskilda skäl.

När en förundersökning leds av en åklagare, får åklagaren anlita biträde av Tullverket. Åklagaren får också uppdra åt tjänstemän vid *verket* att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet.

Tullverket får fatta beslut om att inleda förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken angående brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller i sådant fall Tullverket. Tullverket *ska* förordna särskilda befattningshavare i verket att fullgöra verkets uppgifter.

Om saken inte är av enkel beskaffenhet, ska ledningen av förundersökningen övertas av åklagaren så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. Åklagaren *ska* även annars överta ledningen när detta är påkallat av särskilda skäl.

När en förundersökning leds av en åklagare får åklagaren anlita biträde av Tullverket *eller Kustbevakningen*. Åklagaren får också uppdra åt tjänstemän vid *Tullverket eller Kustbevakningen* att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet. *Om förundersökningen leds av Tullverket får verket anlita biträde av Kustbevakningen eller en kustbevakningstjänsteman.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

12 Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1, 17 och 19 §§ fartygssäkerhetslagen (2003:364) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §¹

Transportstyrelsen utövar, om något annat inte anges, tillsyn enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen när det gäller

1. fartyg och deras utrustning, drift, lastning, lossning och säkerhetsorganisation,
2. säkring av last som ännu inte har förts ombord,
3. rederiers säkerhetsorganisation,
4. arbetsmiljön ombord, och
5. arbets- och levnadsförhållandena ombord.

När det gäller inspektion enligt 8 § utövas tillsyn även av Kustbevakningen i den utsträckning som Transportstyrelsen beslutar i samråd med Kustbevakningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om i vilken utsträckning tillsyn enligt 8 § får utövas även av Kustbevakningen.

I frågor som avser arbetsmiljön samt arbets- och levnadsförhållandena ombord avser tillsynen även sjömanslagen (1973:282), arbetsmiljölagen (1977:1160), mönstringslagen (1983:929), lagen (1998:958) om vilotid för sjömän och lagen (2016:960) om arbetstid vid inlandssjöfart samt föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar. Vid tillsyn av lagen om arbetstid vid inlandssjöfart avses med fartyg i denna lag även flytande utrustning.

Tillsynen ska också avse de delar av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG som omfattas av tillsynsansvar enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av arbetsmiljölagen (1977:1160).

Tillsyn enligt tredje och fjärde styckena utövas såvitt avser arbetsmiljön i samverkan med Arbetsmiljöverket.

Bestämmelser om tillsyn av livsmedelshanteringen finns i livsmedelslagen (2006:804).

¹ Senaste lydelse 2016:963.

17 §²

Den som verkställer en tillsynsförrättning enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt förordning (EG) nr 336/2006 eller biträder vid en sådan förrättning har rätt att få tillträde till fartyget och att göra de undersökningar och ta de prov där som han eller hon behöver samt ta del av de handlingar om fartyget som finns ombord. För uttagna prov lämnas inte någon ersättning.

Den som verkställer en tillsynsförrättning enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt förordning (EG) nr 336/2006, eller som biträder vid en sådan förrättning, har rätt att få tillträde till fartyget, eller till lastbärare som har skiljts av för sjötransport men inte lastats ombord på fartyget, och att göra de kontroller och undersökningar och ta de prov där som han eller hon behöver, samt att ta del av de handlingar om fartyget som finns ombord. För uttagna prov lämnas inte någon ersättning.

Om last i en lastbärare inte har säkrats tillräckligt eller har säkrats på ett sådant sätt att lastbäraren ombord på ett fartyg kan orsaka allvarlig skada på person eller egendom, får förrättningsmannen hindra att lastbäraren förs ombord på fartyget.

Vid förrättningarna ska det om möjligt undvikas att fartyget fördröjs eller att någon annan olägenhet uppkommer.

19 §

När Kustbevakningen utövar tillsyn enligt vad som sägs i 1 § andra stycket eller biträder enligt 18 §, har tjänstemän vid Kustbevakningen de befogenheter att vidta åtgärder som anges i 2 och 4 §§ lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisär övervakning. Därvid gäller föreskrifterna i 5, 6, 8 och 9 §§ nämnda lag.

När Kustbevakningen utövar tillsyn enligt vad som sägs i 1 § andra stycket eller biträder enligt 18 §, har tjänstemän vid Kustbevakningen, utöver vad som anges i 17 §, de medel för att genomföra tjänsteåtgärder som följer av 6 kap. kustbevakningslagen (2019:000).

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

² Senaste lydelse 2009:59.

13 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 9 § utlänningslagen (2005:716) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

9 §¹

En utlänning som vistas i Sverige är skyldig att på begäran av en polisman överlämna pass eller andra handlingar som visar att han eller hon har rätt att uppehålla sig i Sverige. Utlänningen är också skyldig att efter kallelse av Migrationsverket eller Polismyndigheten komma till verket eller myndigheten och lämna uppgifter om sin vistelse här i landet. Om utlänningen inte gör det, får han eller hon hämtas genom Polismyndighetens försorg. Om det på grund av en utlännings personliga förhållanden eller av någon annan anledning kan antas att utlänningen inte skulle följa kallelsen, får han eller hon hämtas utan föregående kallelse.

Kustbevakningen ska medverka i Polismyndighetens kontrollverksamhet enligt första stycket genom kontroll av och i anslutning till sjötrafiken. Om kontrollen utövas av Kustbevakningen, ska pass eller andra handlingar överlämnas till tjänstemannen vid Kustbevakningen.

Kustbevakningen ska medverka i Polismyndighetens kontrollverksamhet enligt första stycket genom kontroll av och i anslutning till sjötrafiken. *Kustbevakningen får även i annat fall biträda Polismyndigheten vid kontroll enligt första stycket.* Om kontrollen utövas av Kustbevakningen ska pass eller andra handlingar överlämnas till tjänstemannen vid Kustbevakningen.

Kontroll enligt första och andra styckena får vidtas endast om det finns grundad anledning att anta att utlänningen saknar rätt att uppehålla sig här i landet eller om det annars finns särskild anledning till kontroll.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2014:655.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:263) om transport av farligt gods

Härigenom föreskrivs att 15 § lagen (2006:263) om transport av farligt gods ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §¹

Om en transport sker i strid mot lagen eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och transporten inte kan fortsätta utan påtaglig risk för skada, får

– en polisman hindra fortsatt transport på väg, och

– en tjänsteman vid den tillsynsmyndighet som avses i 13 § första stycket andra meningen inom myndighetens tillsynsområde hindra fortsatt transport från hamnar.

Om en transport sker i strid mot lagen eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och transporten inte kan fortsätta utan påtaglig risk för skada, får

– en polisman hindra fortsatt transport på väg, och

– en tjänsteman vid den tillsynsmyndighet som avses i 13 § första stycket andra meningen hindra fortsatt transport från hamnar.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2014:689.

15 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

I samband med åtgärder som anges i denna lag får en kustbevakningstjänsteman använda de medel för att genomföra en tjänsteåtgärd som anges i kustbevakningslagen (2019:000).

Bestämmelser om befogenhet för en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen att i samband med vissa åtgärder som anges i denna lag använda våld och göra kroppsvisitation av säkerhetsskäl finns i 29 § första och andra styckena polislagen (1984:387).

Bestämmelser om befogenhet för en tjänsteman vid Tullverket att i samband med vissa åtgärder som anges i denna lag använda våld *samt* göra kroppsvisitation av säkerhetsskäl, finns i 29 § första och andra styckena polislagen (1984:387).

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

16 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:319) om skydd för geografisk information

Härigenom föreskrivs att 14 och 15 §§ och att rubriken närmast före 15 § lagen (2016:319) om skydd för geografisk information ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Om någon ertappas på bar gärning när han eller hon begår brott mot 3 §, får en kustbevakningstjänsteman ta *i beslag egendom* som enligt 13 § kan antas bli förverkad eller som kan antas ha betydelse för utredning om brottet. *Har egendom* tagits i beslag, ska anmälan om detta skyndsamt göras till *Polismyndigheten* eller *Åklagarmyndigheten*. Den som har tagit emot en sådan anmälan ska vidta samma åtgärder som om han eller hon själv hade gjort beslaget.

Om någon ertappas på bar gärning när han eller hon begår brott mot 3 §, får en kustbevakningstjänsteman ta *sådan egendom i beslag* som enligt 13 § kan antas bli förverkad eller som kan antas ha betydelse för utredning om brottet. *Om någon egendom har* tagits i beslag, ska anmälan om detta skyndsamt göras till *undersökningsledaren* eller *åklagaren*. Den som har tagit emot en sådan anmälan ska vidta samma åtgärder som om han eller hon själv hade gjort beslaget.

Övervakning

Ingripanden mot brott

15 §

I 1 § lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning finns bestämmelser om övervakning i fråga om sjömätning.

I kustbevakningslagen (2019:000) finns bestämmelser om Kustbevakningens och en kustbevakningstjänstemans uppgifter och rätt att självständigt ingripa mot brott enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.